

Koevoet

Derde jaargang nr. 16, mei 2004

Een gedenkwaardige derde verjaardag

We zijn tevreden over de landelijke open dag van Adopteer een Koe. Behalve van veel kranten en weekbladen kregen we de aandacht van maar liefst zes radioprogramma's en vijf tv-programma's!

Ook de boeren hadden veel werk gemaakt van de dag. Zo organiseerde er één 'n boerenlunch, en een ander een minicursus koeien schilderen. En ze ontvingen véél bezoek. Recordhouder is de familie de Graaff (in Mijdrecht) waar maar liefst 1500 mensen op het erf kwamen!

Maar - eerlijk is eerlijk - dat was ook doordat hun boerderij op de route ligt van 'Kom in de Kas' - een actie van de regionale glastuinbouw die op dezelfde dag werd gehouden.

In de dagen na 3 april kregen we veel aardige reacties. Tot nu toe heeft de actie rondom de derde verjaardag zo'n 75 nieuwe adoptievrienden opgeleverd, en 15 'Vrienden van de AEK-boerderij' en nog steeds druppelen er nieuwe binnen.

Tussen de reacties was ook een opmerkelijk e-mailtje. Een dierenvriendin wilde weten of er ook koeien zijn die hun hele natuurlijke leven bij de boer mogen blijven. Voor deze dieren wilde ze zo veel mogelijk adoptievrienden zoeken.

Zo'n boer is er inderdaad - al is hij misschien wel de enige in Nederland. Dat is boer Donker in Oudesluis. We hebben de twee met elkaar in contact gebracht, en wachten af wat dit oplevert.

Over boeren gesproken: de derde verjaardag leverde ook *tien* nieuwe boeren op. Wat dat kan betekenen bewijst de familie Van der Horst, in De Hoef. Elders in deze nieuwsbrief leest u hoe ze de eerste adoptievriend binnenhaalde. Maar door hun niet aflatende inspanningen zaten ze binnen twee maanden al op tien!

In deze Koevoet vindt u ook het verslag van 'boeren bezoeken boeren': op visitie bij de Adrianahoeve in Linschoten. Inspirerend en vruchtbaar. Als u als boer ook wilt dat anderen u bezoeken, laat het ons dan weten!

Lees verder op pagina 2

Colofon

De Koevoet is een uitgave van 'Leef mee met de boer en adopteer een koe', een initiatief van stichting Milieubewustzijn en wordt inmiddels gesteund door 100 boeren en 2000 burgers.

Noordereinde 56, 1243 JJ 's-Graveland.

Websites: www.adopteereenkoe.nl

www.adoptacownow.org

www.milieubewustzijn.nl

E-mail: reactie@adopteereenkoe.nl

Fax: 035 - 6559360

Tel.: 035 - 6559359

Banknr. 540227013

Vervolg van pagina 1.

Minder prettig nieuws is dat 3 boeren geen deel meer uitmaken van Adopteer een Koe. Dave van Santen (Woubrugge) moest om financiële redenen een flink deel van zijn koeien verkopen, heeft een baan gezocht en houdt als part time boer een gedeelte van zijn vee over om af te mesten en te verkopen. Veel adoptievrienden waren ontzet door die mededeling - die ook ons rauw op het dak viel.

We hebben het bedrijf bezocht - er was namelijk sprake van mogelijke samenwerking met een buurman. Maar de vooruitzichten waren dermate onzeker, vooral voor het overgebleven vee, dat we moesten besluiten de verbinding met deze boer te beëindigen. Veel adoptievrienden hadden al besloten bij Dave weg te gaan. Een aantal van hen heeft intussen een koe elders geadopteerd, en we hebben de overige per brief verschillende keuzemogelijkheden voorgelegd.

De aardigste reactie kregen we van een adoptievriendin in Bergschenhoek. Zij nam haar koe over en die staat nu in de stal van een collega-boer in Kamerik!

Ook Teus de Wit, in Hardinxveld-Giessendam, is niet meer bij de actie aangesloten, net als zijn collega Sierd Deinum in het Friese Sondel. Het werk op hun biologische bedrijven vergt teveel aandacht om ook nog een goeie AEK-boer te kunnen zijn. Met hun adoptievrienden (totaal 16) hebben we overlegd over de toekomst. Een deel is bij de boer gebleven - en regelt de zaak voortaan zelf. Andere zijn overgestapt naar een andere boer, of hebben de adoptie beëindigd.

En wij? Natuurlijk zijn we blij met 75 nieuwe vrienden, maar ons doel was veel groter: we wilden immers iedere vriend een nieuwe vriend laten werven.

Dus gaan we door. Blijven we aandacht zoeken voor de actie, blijven we werken aan een betere toekomst voor boeren, vee, landbouw en natuur. En al kunnen we daar maar een kleine steen aan bijdragen - het is de moeite meer dan waard.

Karina IJland

Is dit geen prachtige speling van de natuur?

Hoera, we hebben een adoptievriend!

Hoe blij kun je mensen maken met een koe? Margrieta van der Horst, die sinds januari meedoet aan Adopteer een koe, zette haar ervaringen voor ons op papier.

Januari. Ik ben op de speciaal georganiseerde dag voor boeren geweest. Ik ben erg enthousiast thuis gekomen van deze dag en heb er zin in.

Begin februari: Ik ben een na een aantal weken een beetje ingekakt. Wie wil er nu bij mij een koe adopteren? Voor mij zijn koeien niet zo bijzonder. Ik zie ze elke dag. Hoe kijkt een ander daar tegenaan? Hoe win ik zo'n adoptievriend zonder opdringerig over te komen?

Half februari: Laten we meedoen met de landelijke open dag en dan maar kijken wat er gebeurt. Ik kan me nog steeds niet voorstellen dat iemand uit vrije wil bij mij een koe wil adopteren, maar goed: we zien wel . . .

Begin maart: Hoera we hebben een adoptievriend en dus is er een koe door iemand geadopteerd! Het kan toch echt - er zijn echt mensen die dit leuk vinden.

Laten we de poster voor de open dag ophangen die we over de post gekregen hebben.

Half maart: Gisteren kwam er een klant bij mij in de winkel. Ze had de poster gezien en vroeg wat dat dan was. Ik legde haar uit wat het inhoudt en ze werd steeds blijer. Dit was nu net wat ze altijd al wilde hebben EEN ECHTE KOE!

Ik kon niet geloven dat ik mensen zo blij kon maken met een adoptiekoe. De wens van deze mevrouw is een pas geboren kalfje. We hebben afgesproken dat het eerste kalfje dat geboren wordt en dat we aanhouden, voor haar is.

Inmiddels zijn we er op de boerderij allemaal van overtuigd dat er mensen zijn die het leuk vinden om bij ons een koe te adopteren.

Familie van der Horst,
Biologische boerderij De Lindenhorst in De Hoef

Naschrift redactie:

De familie Van der Horst is behoorlijk actief in het werven van adoptievrienden. De stand op 3 mei: 12!

Bijzondere mijlpaal voor bejaarde Afra

De zestienjarige Afra 17 van Ton en Annemarie Lansbergen uit Egmond aan den Hoef heeft op 6 april de magische grens van 10.000 kilogram vet en eiwit behaald (± 126.000 liter). Afra 17 werd op 12 februari 1988 geboren op de melkveehouderij van Lansbergen. Ze heeft inmiddels twaalf nakomelingen op de wereld gezet, waarvan er drie dochters en een aantal kleindochters en achterkleindochters op het bedrijf aanwezig zijn.

Hoewel Afra in een redelijke conditie verkeert en nog elke dag

zo'n negen liter melk geeft, is de ze in de loop van de jaren bijzonder grijs geworden. Ook heeft ze wat last van reumatiek. Voor Ton Lansbergen is de prestatie van Afra 17 een bijzondere gebeurtenis. Na twee 100.000 liter koeien (Nicolet 4 in 1994 en Afra 17 in 2000) is hij er trots op ook deze mijlpaal met een van zijn koeien te hebben bereikt. „In de fokkerij wordt steeds meer over duurzaamheid gepraat. Afra is daar een goed voorbeeld van.”

Afra 17 heeft echt een kalme oude dag.

Ze levert nu nog zo'n vier liter melk per keer...

Kort nieuws 16

In 2003 werd er opnieuw meer biologisch voedsel gekocht. De verkoop steeg met 5 procent. In 2002 was het aandeel ook al gegroeid - toen zelfs met bijna tien procent.

* * * * *

Het is nu wetenschappelijk aangetoond dat melk van koeien die vers gras eten, gezonder is dan melk van koeien die nooit een weiland hebben gezien. Dat wisten zelfs de reclamemakers al, want op vrijwel elk pak melk staat tenslotte een boer of een koe in de wei.

Maar kennelijk hebben nog veel melkdrinkers niet door dat hun witte motor in 9 van de 10 gevallen gewoon uit veevoer wordt getrokken. Weliswaar door tussenkomst van een dier dat met boer en weide wordt geassocieerd, maar zonder tussenkomst van gras en grazen. (Bron: De Nieuwe Omroep)

* * * * *

De vraag naar biologisch varkensvlees is door de recessie zo afgenomen, dat 35 boeren die varkens op een dier- en milieuvriendelijke manier fokken er het bijtje bij hebben neergegoid. Er zijn volgens platform Biologica nu nog 57 biologische varkensboeren over.

* * * * *

Nu we 't toch over vlees hebben: ondanks toezeggingen van o.a. Albert Heijn, is er nog steeds geen akkoord tussen boeren en supermarkten voor de afname van vlees van gevaccineerde dieren en dus wordt vee nog steeds niet ingeënt tegen mond- en klauwzeer.

* * * * *

Regels en wetten. Boeren worden er gek van. De afgelopen zes jaar zijn er in de landbouwsector zowat *twintig* controleinstanties bijgekomen... In een van de volgende nummers van de Koevoet zullen we proberen ze op een rij te zetten.

* * * * *

Open dag bij de familie Bosgoed

Op 2 mei waren we weer te gast bij de familie Bosgoed in Twello. We werden hartelijk ontvangen, en het was ook leuk om een hoop oude bekenden weer te zien die we hadden leren kennen bij de vorige open dagen. Na de heerlijke koffie en thee met koek gingen we naar de stallen. Eerst natuurlijk naar de kalfjes die in de laatste weken geboren waren, daarna naar de grotere kalveren, die al die belangstelling best leuk vonden. Met mijn koe Corrie gaat het heel goed, ze heeft in de laatste paar jaar al twee vaarskalveren gehad, en is nu weer drachtig. Als een jonge koe haar eerste kalf heeft gehad, dan krijgt ze een nekband met een nummer. Dat nummer heeft verder geen verband met het nummer waaronder ze geregistreerd staat in het algemene landelijke systeem. De boer krijgt voor iedere koe een kaart met alle gegevens. Na ons uitgebreide bezoek aan onze koeien en hun nageslacht, waarvan de kinderen ook erg hebben genoten, kregen we nog een heerlijke maaltijd. Opmerkelijk is dat mijn koe Corrie voornamelijk zwart is, maar haar jongste dochter voornamelijk wit. Het was weer een fijne dag en ik verheug me alweer op het volgende bezoek.

L. Duyzend

Waar blijven alle vrienden?

Wij hebben 2 adoptiekoeien, Kee 45 bij de familie Kool in Linschoten en Jantine 13 bij de familie Bouwman in Noordeloos. Het leuke hiervan is dat je zo inzicht krijgt in twee totaal verschillende (biologische) bedrijven en hun verschillende manier van boeren.

Het zijn twee enthousiaste families, die veel tijd en moeite steken in het hele adoptiegebeuren. Zij nemen hun adoptievrienden zeer serieus! Vooral met de open-boerderijdagen worden kosten noch moeite gespaard om het ons naar de zin te maken.

Wat hen en ons echter tegenvalt is de belangstelling van de adoptievrienden. De familie Kool heeft 78 geadopteerde koeien. Op de open dag in september zijn 4 adoptievrienden komen kijken en hebben er 3 afgezegd, in totaal dus slechts 7 reacties. De andere 71 laten niets van zich horen. Ze betalen hun bijdrage, als een soort contributie voor een goed doel, en daar laten ze het bij. Voor de mensen die zich echt uitsloven is dat natuurlijk niet leuk en, ondanks de welkome financiële bijdrage, ook ontmoedigend. Wellicht is het mogelijk om in een volgende uitgave van de Koevoet hier wat aandacht aan te besteden en de adoptievrienden op te roepen om toch vooral iets van zich te laten horen, al is het maar een afmelding. Het zou deze mensen zo goed doen.

Nancy Kramer Freher en Hubert Engels

Over het enthousiasme van adoptievrienden hebben we op de boerendag van 23 september gesproken. Enerzijds gaat het om een 'weeffoutje' in het project; het is voor veel adoptievrienden van begin af aan helemaal niet de bedoeling geweest om actief mee te doen. Een financiële bijdrage was voor hen voldoende om hun steun aan de boeren en de duurzame landbouw te laten blijken. Dat hadden we ons moeten realiseren. Het mag om 'alleen maar' geld te storten... maar dat moeten we dan wèl in onze verwachtingen meenemen, juist om teleurstellingen te voorkomen.

Anderzijds ontvangen we ook van adoptievrienden 'klachten' over de betrokkenheid van 'hun' boer... Kennelijk vindt niet altijd de juiste match plaats tussen actieve boer en actieve vriend. Soms is dat ook moeilijk. Zo kun je niet altijd randstedelingen aan Friese boeren koppelen, om maar een voorbeeld te noemen.

En een afmelding voor een boerendag - tja, dat is misschien wel zo netjes.

Je kunt je ook afvragen of wij willen blijven 'leuren'. Ons motto wordt steeds meer 'zelfzorg': zelf dragen en vanzelf gaan, in plaats van trekken en duwen! Maar natuurlijk hebben wij ook een spilfunctie hierin. Jullie zien: we zijn er mee bezig!

Karina IJland

Overigens liep de open dag in april iets beter: toen kwamen er bij de familie Kool 8 adoptievrienden (sommigen hadden ook vrienden mee) en bij de familie Bouwman 30. (Red.)

Landelijke koe knuffeldag groot succes

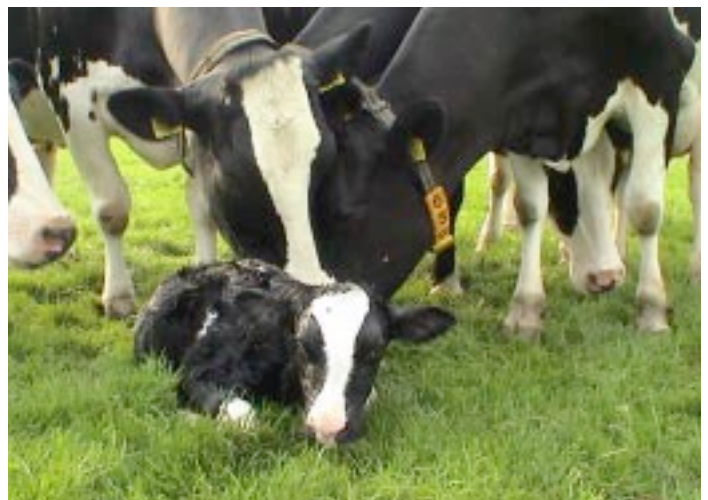
Op 3 april hadden we hier in Voorst de eerste landelijke koe-knuffeldag. 's Ochtends om 9.00 uur stonden onze eerste gasten al klaar voor het boerenontbijt. Lange tafels midden op de deel en tussen de koeien overladen met de heerlijkste streekproducten. "300% knuffelgehalte!" was één van de opmerkingen, "en voor herhaling vatbaar" werd erbij geroepen. Loeigezellig en iedereen komt 15 en 16 mei terug. Ook hebben zich 3 nieuwe adoptievrienden aangemeld. En zes leerlingen van het Hetty college gaan Doortje adopteren. Over de hele dag zijn hier totaal 70 gasten geweest.

Marente Hupkes

Misschien is zo'n boerenontbijt een goed idee voor het volgend jaar? Door streekproducten op te dienen betrek je ook de regionale economie erbij. (Red.)

Wat vertedert meer dan kinderen of dieren? Kinderen met dieren! (foto: Marente Hupkes)

We schreven het hier al eerder: een kalf brengt rust in de kudde. En als de tantes op kraamvisite komen, zijn ze graag bereid een helpende tong toe te steken... (foto: Marente Hupkes)

Vriend van de boerderij worden?

Veel mensen dragen het boerenbedrijf een warm hart toe. Of de natuur, of de dieren. Maar: niet iedereen heeft de behoefte om nou meteen maar zelf een koe te adopteren.

Toch kunnen ook deze mensen hun verbinding met de boer "hard maken" : namelijk door vriend van de boerderij te worden. En daar krijgen ze heel wat voor terug!

Vrienden van de boerderij krijgen geen eigen koe, maar wel worden ze twee keer per jaar uitgenodigd voor de open dag. Bovendien krijgen ze elk jaar een waardebon ter waarde van dertig euro. Die kunnen ze bij de boer besteden. Voor melk, zuivelproducten of vlees. En soms ook voor streekproducten, of cursussen, of kamperen of een picknick.

En ten slotte krijgen ze vijf keer per jaar de nieuwsbrief Koevoet thuisbezorgd.

'Boer zijn, dat is voortdurend puzzelen

Hij begon zijn boerenbedrijf in Doorwerth pas vijf jaar geleden. En net toen-ie dacht op slag te komen, kon hij opnieuw beginnen. Als er één ding is waar Jan Wieringa alles over kan vertellen, is het de moeite die het een boer kost om het hoofd boven water te houden. Des te groter wordt je bewondering als je ziet wat hij van boerderij Veld en Beek heeft gemaakt.

Jan was directeur van Biologica toen hij in 1999 besloot om boer te worden.

'Het werd me al gauw duidelijk, dat er vrijwel geen enkele wet, regel, subsidie of instantie is ingesteld op een beginnende boer. Voorbeelden genoeg. Je kunt een premie van de EU krijgen, als je maar niet boven een bepaalde groei uitkomt. Ik groeide snel, dus ik viel buiten de boot. Gelukkig waren ze ontvankelijk voor mijn argument dat een starter altijd wil groeien en dat ik beneden een bepaalde veedichtheid per hectare bleef.'

Maar die groei werd tegelijkertijd beperkt. Als boer mag je pas melk produceren als je een melkquotum hebt. En helaas krijg je als beginner geen eigen quotum: dat moet je leasen. 'Het vervelende is dan weer dat je maximaal 75.000 liter per jaar mag leasen. Voor een biologisch dynamische boer komt dat neer op hoogstens vijftien koeien - nou daar kun je niet van leven. Gelukkig was er een uitweg.

'Door de verkoop van halfvolle melk en magere yoghurt, houd je room over - die we aan de varkens voerden. Voor deze room hadden we geen quotum nodig en daardoor konden we meer produceren dan die 75.000 liter.'

Die oplossing bleek helaas maar tijdelijk: de 'ontromingsregel' verdween en Jan zag zich daardoor gedwongen om de melkveehouderij op te geven. Na 2 1/2 jaar boeren was hij geen stap vooruit gekomen. 'Het had me alleen maar geld gekost. Ik had veel geïnvesteerd in installaties om zelf zuivel te maken en die

Hoe?

Vriend van de boerderij word je heel eenvoudig: je kunt je aanmelden bij de deelnemende boeren. En het kan via internet: kijk maar op www.adopteereenkoe.nl Het kost € 45 per jaar. De € 15 die na aftrek van de bon overblijft wordt gebruikt voor steun van het project Adopteer een Koe.

PS.

Die AEK-cadeaubon is ook los te koop. Weer 'ns wat anders dan een CD- of boekenbon! Hij is er in elke gewenste waarde en... je hoeft hem niet in één keer te besteden. Als je wilt kun je hem zelfs over 'n paar jaar 'uitsmeren'.

kon ik weer verkopen. En alles wat ik me over de melkveehouderij eigen had gemaakt was vanaf dat moment nutteloos.'

'Ik ben toen overgeschakeld op het houden van vleesvee. En dat loopt nu lekker. Mijn bedrijf is intussen 188 hectare groot en daar hou ik zo'n zeventig stuks vee op - meest Blaarkoppen en een paar Lakenvelders. 188 hectare lijkt veel voor zo'n veestapel, maar daar zit 140 hectare heide bij.'

En is hij nu tevreden?

'Ik zoek al jaren naar een stal - zonder succes. Tot nog toe loopt mijn vee dus het jaar rond buiten. Daar kunnen ze goed tegen, en er zijn voldoende droge plaatsen. Maar het heeft nadelen. Je blijft met voer en soms met water sjouwen. En je moet voergelegenheid maken en daar zijn de verpachters niet altijd blij mee.' Ik heb in vijf jaar twee keer een moeilijke puzzel moeten oplossen. En ik blijf puzzelen, want ik wil nog meer klanten om een inkomen te kunnen verwerven.'

Toch heeft hij wat klanten betreft geen klagen. 'Onze afzet van biologisch dynamisch vlees en zuivel (dat laatste wordt door een collega geleverd - Red.) is in 2003 met 25 % gegroeid. Een rare tegenstrijdigheid, hoor. De klanten zijn razend enthousiast over het bedrijf en het bedrijfssysteem, terwijl je fysiek tegen allerlei grenzen aanloopt.'

'Gelukkig ziet het er naar uit dat ik er volgend jaar een stuk grond bij kan pachten, dus dan komt de groei weer in zicht. Want met vierhonderd klanten zijn we dan wel een van de grotere bedrijven in Nederland, maar voor een echt gezond bedrijf kunnen we er best nog wat meer gebruiken.'

(Jan heeft koelwagens in Wageningen, Bennekom, Ede, Renkum en Doorwerth. Klanten krijgen een sleutel van de koelwagen en kunnen op een voor hun geschikt tijdstip gaan winkelen. Wilt u klant worden, dan kunt u bellen met 06-21516966.

Juf krijgt een koe!

Zondag 4 april 2004, juf Ingrid is jarig en viert haar verjaardag de volgende dag met haar klas 1 en 2 C van de Fabritius-school in Hilversum.

Sinds vele jaren viert juf haar verjaardag met de kleuterklas en elk jaar krijgt ze de prachtigste cadeaus van de kinderen: zelfgemaakte sieraden, bloemen, schilderijen en andere knutselwerken. Natuurlijk is juf daar elk jaar erg blij mee. Dit jaar echter, was de verrassing verrassend anders.

Met een aantal ouders reden we naar de boerderij in Eemnes. Juf wist nog van niets en de kinderen, die inmiddels hadden begrepen dat juf een koe kreeg, hadden heel knap niets verteld! We kwamen met de klas in de stal en daar stond ze: tussen alle blonde koeien, met een grote roze strik: Uske. Juf begon al iets te vermoeden...

De kinderen zongen:

*Happy birthday to you
in de wei staat een koe
en de koe zegt I love you
Happy birthday to you*

Juf kreeg 1 groot en blond cadeau, dat ze niet mee naar huis mocht nemen, maar ach...misschien is dat maar beter...

Uske is 1 jaar oud en woont op de boerderij van de familie Overeem in Eemnes.

Ze is nu officieel geadopteerd door de Juf Ingrid en haar klas.

Om juf niet met lege handen naar huis te sturen, kreeg ze van alle kinderen de mooiste ingekleurde koeienplaten in een mapje en inmiddels hangt de strik van Uske met een grote foto in de klas. Ook alle andere boerderijdieren komen nu aan bod in de klas. Mooie tekeningen en kleurplaten hangen in de gangen en in de klassen!

Op de Fabritiuschool vatten ze de koe bij de horens!

Monique Vermeulen (moeder van Lisa uit 2C)

Onze kennismaking met Vlam

Sinds kort zijn wij adoptievrienden van 'Adopteer een koe'. 'Onze' koe staat in Aduard, bij boer Pieter Wouda. Van hem kregen we een persoonlijke uitnodiging om zaterdag 3 april een kijkje op zijn bedrijf te komen nemen en natuurlijk onze koe 'Vlam' te komen begroeten. Met enthousiasme zijn we op de uitnodiging ingegaan. Het is ons zo goed bevallen dat we dat graag aan u door willen geven.

Rond één uur kwamen we bij de boerderij aan. Het was er erg rustig, ook de boer was in geen velden of wegen te bekennen. Even een lichte aarzeling, we waren toch wet op het juiste adres? Een meisje kwam ons vrolijk tegemoet en vroeg ons gauw mee te komen, een schaap stond op het punt te gaan bevallen. We kwamen in een grote, warme schuur waar de boer rustig bij een schaap zat. Hij heette ons welkom en vroeg of we bij de bevalling wilden zijn. Natuurlijk wilden we dat. We gingen bij Pieter Wouda en het schaap in het stro zitten en voelden ons helemaal thuis. Stapje voor stapje legde de boer uit wat er allemaal gebeurde, het was prachtig. We waren getuige van de geboorte van een dot van een tweeling, een jongen en een meisje. Het moment dat beide lammeren voor het eerst heel wankel op de pootjes stonden, was beslist ontroerend. We zijn lammeren gewend, we wonen midden in de polders, omringd door schapen van burens. Toch blijft het altijd weer zo mooi om zo'n geboorte mee te maken.

Daarna wandelden we over het bedrijf en gingen we naar de koeien. We werden door ruim dertig, meest rode blaarkoppen begroet. En omdat 'onze' koe 'Vlam' heet, dachten wij natuurlijk dat ook zij rood zou zijn. Dus wij op zoek tussen alle rode koeien, at glurend in de oren, speurend naar het juiste oornummer. Tot boer Wouda ons wees op een gitzwarte koe - dat bleek Vlam te zijn. We zijn echt helemaal enthousiast en hebben veel foto's van Vlam gemaakt. Pieter reageerde ook heel leuk, hij heeft ons zelfs samen met Vlam op de foto gezet. Mijn man was zo enthousiast dat hij de koeien handenvol hooi gaf. Boer Wouda kwam daarop met twee hooivorken aanzetten en samen gingen ze aan de slag om de koeien te voeren.

In juni wordt 'onze' Vlam voor de tweede keer moeder, natuurlijk leven we helemaal met haar mee.

We zijn lange tijd in de stal gebleven, het was er niet alleen lekker warm, ook het kijken naar de koeien boeide ons enorm. We konden Pieter echt alles vragen, heel bereidwillig gaf hij tekst en uitleg over het wel en wee van zijn koeien.

Ook hebben we nog een bezoekje gebracht aan de andere schapen met hun lammetjes. Een prachtig gezicht, al die 'kraamkamers' vol jong leven.

Al met al was het een bijzonder geslaagde middag waar we met veel plezier op terug kijken. De volgende open dag zijn we er zeker weer bij.

Sikke en Hendrika de Visser
Oudebildtzijl

Een tevreden mens

Als we die dag om kwart voor drie de Adriana Hoeve verlaten zijn we allemaal een stukje rijker geworden. De aanwezige boeren staan 'anders in hun bedrijf', zoals Jan Wieringa het bedachtzaam formuleert en ikzelf heb ondervonden hoe 'gewoon' en toch bijzonder een boerenbedrijf is. Het voelt een beetje nieuw om als coördinator van AEK bij een ander zo 'jezelf' te kunnen zijn. Ik realiseer me dat ik respect heb voor Dirk en Ina Kool. Op tafel in de woonkamer liggen verschillende artikelen over het landgoed Linschoten. Toen de pers onlangs weer langs de Adriana Hoeve kwam, verwees Dirk graag naar de burens. 'Al die aandacht is wel even mooi geweest.' Nu gaat het weer om het plaatsen van windmolens. Horizonvervuiling of noodzaak?

Het is dinsdag 10 februari. We zijn met collega-boeren in het domein van de familie Kool op het landgoed Linschoten, dat veertien boerderijen herbergt. Daarvan zijn er zeven in bedrijf, waaronder die van Dirk en Ina. De hellingstal, die ze in 1994 bouwden is na twee jaar 'modderen' zoals Dirk het noemt alleen nog in bedrijf voor het jongvee, de koeien beschikken nu over een ligboxenstal, die beter bevalt. De mestafvoer werkte niet, 'bij voorkeur niet op kerstavond en oudjaar,' lacht Dirk. Ook besloot hij twee jaar geleden de varkensstapel uit te breiden van 300 naar 500. Er was een subsidieregeling en het zou jammer zijn om daar geen gebruik van te maken. Dat betekent overigens wel dat de investeringsmogelijkheden voorlopig 'op' zijn. Hoewel Dirk graag nog de oude stal zou verbouwen tot een gelegenheid waar hij bijvoorbeeld ook adoptievrienden zou kunnen uitnodigen, is hij voorlopig een 'tevreden mens'.

Wat lastig blijft is het omgaan met de rentmeester van de stichting die het landgoed beheert en de boerderijen verpacht. Hij heeft niet altijd oog voor de situatie en zit soms totaal onvoorbereid bij een gesprek. Zowel Jan Wieringa, als Anne Koekoek geven Dirk hierover hun advies. Jan raadt hem aan toch eens langs de rentmeester te manoeuvreren als het contact zo moeizaam is. Gewoon rechtstreeks het stichtingsbestuur benaderen, vindt ook Anne.

Als we Dirks bedrijfsprofiel bestuderen zien we iets opmerkelijks. De totale 'score' is gelijk gebleven, maar de Adriana Hoeve scoort bij economisch méér en bij sociaal (welzijn van de omgeving) *minder* groen dan aan het begin van het project.

De investeringskracht is kennelijk toegenomen. En het verschil bij sociaal zit 'm in het welzijn van de omgeving. 'Misschien heb ik toen met een andere blik gekeken', zegt Dirk. 'Vind ik het erf nu mooier, of heb ik 'geen geur' i.p.v. welriekend ingevuld.' Aan het welzijn van de dieren is niets veranderd.

Anne en Anneke Koekoek komen hier om de nieuwe stal te zien. Als pachtboer willen ze zelf ook een goede beslissing kunnen nemen over een nieuwe stal. 'Jeetje man, wat een beton,' roept Anne bij het slotrondje uit. 'Als ik beton zou neerleggen dan zouden het voor mij platen worden. Een mobiele stal, daar zie ik wat in. Die kan ik meenemen als ik weg moet.' Anne zit in een

totaal andere situatie. Die gaan we op 16 maart bekijken. De toekomst op zijn boerderij is minder zeker dan die op de Adriana Hoeve, waar erfopvolging voor zekerheid zorgt. Het ziet ernaar uit dat de dertienjarige zoon van Ina en Dirk de boerderij later zal overnemen. Hij kan nu al in zijn eentje melken, is gek met koeien en doet al heel veel andere klusjes op de boerderij. Op de boerderijdagen vertelt hij dan ook graag aan de adoptievrienden over het wel en wee van de koeien.

'In 1996 was ik hier voor het laatst,' vertelt Tineke van den Berg. 'Toen was de hellingstal er al twee jaar en waren er nog steeds kinderziekten. Toch was je toen nog optimistisch. Je dacht dat het oplosbaar was.' Dat beaamt Dirk: 'wel optimistisch, maar niet gelukkig.'

Er is dus wel wat gebeurd! Tineke vindt dat hij een prachtige stal heeft en klaar is voor de toekomst. Ze denkt dat hij nog meer kan halen uit het feit dat de Adriana Hoeve op zo'n mooi landgoed ligt. Nu zijn er nog geen wandelpaden, want dat houdt het stichtingsbestuur af, maar daar is misschien wel iets aan te doen.

Koos van der Laan, die Dirk van allerlei studiegroepjes kent, vindt het prettig om onder gelijkgestemden te zijn. 'De concrete vrucht proef ik vaak pas enkele weken later,' concludeert hij, 'wanneer de stukjes op hun plaats zijn gevallen'.

'Ik voel me helemaal thuis komen,' roept Liesbeth Samsom uit, die al enige tijd van gangbaar in omschakeling naar biologisch verkeert. 'Het voelt harmonisch.' Omdat de Adriana Hoeve al sinds 1987 biologisch is, is de boerderij in balans met haar omgeving. Ina, die haast onopvallend voor zelfgebakken cake en zelfgemaakte soep heeft gezorgd ('vlees in overvloed!') vindt het een fijne dag. Tijdens de rondleiding door de varkensstal, waar de biggetjes nieuwsgierig naderbij rennen en dan weer en masse halsoverkop naar buiten sprinten roept ze: dit is toch veel leuker dan de dierentuin! En het kost geen 17,50 euro!

Een ander onderwerp dat de revue passeert is de prijs van vlees. Liesbeth vraagt zich af of zij een winkel zal beginnen en hoe je dat eigenlijk moet doen. Wat is een goede prijs? Niet te duur voor de consument, maar ook niet zo goedkoop dat je er als boer bij inschiet. Het blijkt van veel factoren af te hangen. Dirk en Ina hebben een vriezer vol schnitzels maar ook runderlapjes van hun melkkoeien. Zeker als deze niet te oud zijn is het vlees goed. Voor een kilo rundvlees betaal je bij Dirk negen euro. Bij Jan Wieringa liggen de prijzen een stuk hoger. Een hapje ossenhaas kan flink oplopen. Maar hij heeft dan ook speciaal slachtvee en een klantenkring die niet zo prijsgebonden is. Regio schijnt dan ook bepalend te zijn. Tineke adviseert voor jezelf na te gaan wat voor jou goed voelt. Alleen dan zul je ook werkelijk kunnen verkopen. Anders voel je je schuldig om de hoge prijs of schiet je er zelf bij in. 'En in beide gevallen verkoop je niet wat je wilt.'

Wanneer kun je op eigen benen staan?

Stichting milieubewustzijn heeft in de voorbije jaren al heel wat acties op poten gezet. Allemaal kwamen die na verloop van tijd op eigen benen staan. Maar één is nog niet helemaal los van moeders rokken. Dat is Adopteer een Koe.

Toen we de actie in 2001 begonnen, was één van de voorwaarden dat ze na verloop van tijd op eigen benen moest kunnen staan. Onze geldmiddelen zijn namelijk niet zo overvloedig dat we onbeperkt steun kunnen verlenen (de actie kost ons zo'n 35000 euro per jaar!)

Nu is onze stichting geen moeder die haar kinderen het nest uitgooit op het moment dat ze denkt dat die daar rijp voor zijn. Elk kind is immers anders. Zo ook Adopteer een Koe. Die actie is bijzonder omdat er vogels van allerlei pluimage aan meedoen. En sommige boeren zouden de actie best zelf kunnen afhandelen, maar andere hebben wel wat anders aan hun hoofd dan nóg meer administratief werk.

Daarom hebben we besloten om het overkoepelende werk nog een poosje te blijven doen: het innen en uitbetalen van adoptiegeld, het maken van de Koevoet, het zoeken van publiciteit, het contact met andere instanties.

Maar helemaal op onze kosten kan dat gewoon niet meer. Aan de ene kant willen we ons geld ook kunnen gebruiken voor andere initiatieven, aan de andere kant vinden we dat we na drie jaar belangeloos werken wel wat mogen terugvragen voor onze inspanningen.

Vanaf 1 september 2004 gaan we daarom de deelnemende boeren vragen om een bijdrage in de kosten. Hoe hoog die is, hangt af van het aantal koeien dat er is geadopteerd. Maar het komt neer op rond 10 euro per koe per jaar. En dat bedrag daalt naarmate het aantal adoptievrienden stijgt.

(Overigens: de boeren die minder dan een jaar meedoen, hoeven het eerste jaar nog niet te betalen.)

Veel adopteer-een-koe-boeren hebben begrip voor ons plan. (Sommige geven al jaren een deel van het adoptiegeld als steun aan ons terug). Maar er zijn er ook die onaangenaam getroffen zijn. Kunnen we het adoptiebedrag niet verhogen, zoals één van hen voorstelde? Dat staat immers al drie jaar op dezelfde hoogte. Wij vinden dat geen goed idee. Nu de kosten van levensonderhoud zo omhoog gaan, zou dat namelijk wel eens averechts kunnen werken en veel opzeggingen tot gevolg hebben.

En een deel van het adoptiegeld inhouden? Dat komt immers op hetzelfde neer als wanneer we de boer om een bijdrage vragen? Dat klopt. Maar: we hebben altijd overeind gehouden dat het adoptiegeld volledig bij de boer terecht komt.

De enige mogelijkheid die wij zien om het financiële leed van de boer te verzachten, is een vrijwillige bijdrage van de adoptievrienden. Die zal ongetwijfeld dankbaar worden ontvangen.

Maar we beseffen ook dat we dan een beroep doen op liefdevolk. Maar er is méér mogelijk. Waarom geen steun in natura? Door bij de boer te kopen, bijvoorbeeld. Of 'ns een dag te komen helpen. Of nog een adoptievriend te werven. Door een AEK-geschenkbond te kopen (en weg te geven natuurlijk!)

Zo doe je veel meer dan alleen de boer steunen. Je bouwt aan een verbinding tussen boer en burgers. En je biedt tegenwicht aan het prijs-stunten door supermarkten. Want die kunnen de melk wel steeds goedkoper aanbieden, maar uiteindelijk betaalt de boer het gelag: hij krijgt steeds minder voor zijn product.

En zegt u nou zelf: hoe zou u het vinden als uw salaris van de ene dag op de andere met vijf procent omlaag ging? En veertien dagen later nog 'ns vijf procent? Alleen maar omdat uw baas zijn concurrent wil aftroeven?

Johan Tesselaar

Ellen vierde haar vrijgezellenfeestje onder meer met een cursus koeknuffelen. Let op de toepasselijke jurk. (foto: Marente Hupkes)

Domper op geslaagde dag

De opkomst van adoptievrienden op 3 april jl. was het grootst van alle open dagen die we tot nog toe hadden. De opkomst van nieuwe viel zwaar tegen. In zoverre: ikzelf had niet op een grote opkomst gerekend, daar hou ik overigens ook niet zo van, ik ga meer voor de kwaliteit dan de kwantiteit – maar Joost had er wel meer verwacht.

Wij denken dat dat voornamelijk is gekomen door de actie Kom in de Kas. De familie De Graaff zal wellicht veel en veel meer mensen over het erf gehad hebben (1500! – Red.)

Wat bij ónze vrienden duidelijk naar voren kwam, is dat het allemaal zo heerlijk ongedwongen gaat en er altijd tijd is voor een praatje. Er is ook behoefte aan snel een volgende keer.

Nou die is er, want wij doen op 19 juni a.s. ook mee met de open dagen in kader van de biologische landbouw van Biologica. De vrienden waren daar heel blij mee.

Verder werd er op het eind van de dag nog een kalfje geboren. Er waren toen nog wat AEK-vrienden, dit was natuurlijk geweldig. Helaas is 's avonds de moeder er op gaan liggen en is het kalfje Timme, we hadden haar genoemd naar een van de jongste bezoekers, gestikt. Ik voelde me daar vannacht behoorlijk van in de war. Zoiets is nog nooit op ons bedrijf gebeurd. Ik dacht: had ik ze maar meteen uit elkaar gehaald. Maar we laten ze altijd een halve tot een hele dag bij elkaar in het kraamhok. Ja, dit is een domper op zo'n heerlijk geslaagde dag.

Liesbeth Samsom